

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Marian Banaś

KPB.410.001.07.2022

Pan
nadbryg. Andrzej Bartkowiak
Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej
Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej
00-463 Warszawa, ul. Podchorążych 38

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2021 r. przez Komendanta Głównego
Państwowej Straży Pożarnej w ramach części 42 – Sprawy wewnętrzne

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie (dalej: KG PSP), ul. Podchorążych 38, 00-463 Warszawa.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Nadbrygadier Andrzej Bartkowiak - Komendant Główny PSP, od 5 grudnia 2019 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Kontrolerzy	1) Elżbieta Antas, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPB/4/2022 z 3 stycznia 2022 r. 2) Dominik Zimny, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr KPB/5/2022 z 3 stycznia 2022 r. 3) Igor Szlachetka, młodszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPB/22/2022 z 28 stycznia 2022 r.

(akta kontroli Tom I str.1-6)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2021 r. Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności: <ul style="list-style-type: none">– realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich,– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2021 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań. Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego oraz badanie skuteczności podejmowanych przez dysponenta działań windykacyjnych.
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: <ul style="list-style-type: none">– analiza realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich,– analiza stanu należności pozostałych do zapłaty,– szczegółowa kontrola windykacji zaległości,– kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,– kontrola prawidłowości dokonanych blokad,– analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,

¹ Dz.U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

- analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
- analiza stanu zobowiązań,
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności.

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej w ramach części 42 – Sprawy wewnętrzne.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W wyniku kontroli wydatków na kwotę 8 478,4 tys. zł, stanowiących 5,1% zrealizowanych przez KG PSP jako dysponenta środków budżetu państwa III stopnia (dalej: dysp. III st.) wydatków budżetu państwa stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie o finansach publicznych³ i aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania za 2021 r. sporządzone przez Komendanta Głównego PSP, jako dysponenta środków budżetu państwa II stopnia (dalej: dysp. II st.) oraz jako dysponenta III stopnia. Sprawozdania łączne dysp. II st. zostały sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów, a sprawozdania jednostkowe Komendy Głównej PSP na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej.

W wyniku kontroli przyjętych w KG PSP mechanizmów kontroli zarządczej szczególnie w zakresie sprawozdawczości, nie stwierdzono nieprawidłowości. Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych. W wyniku badania działań windykacyjnych podejmowanych przez dysponenta III stopnia ustalono, że czynności zmierzające do wyegzekwowania zaległości były rzetelnie dokumentowane i podejmowane bez zbędnej zwłoki. W badanej próbie trzech umorzeń dokonanych przez Komendanta Głównego PSP w 2021 r. nie stwierdzono nieprawidłowości.

NIK zwraca uwagę, że w kontrolowanych zamówieniach publicznych stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niedopełnieniu obowiązku terminowego przekazania Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenia o udzieleniu zamówienia zawierającego informację o wynikach tego postępowania. Nieprawidłowość ta miała jednakże charakter wyłącznie formalny i w związku z tym nie miała wpływu na pozytywną ocenę wykonania budżetu państwa przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm.), dalej: ufp.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe – windykacja należności

Opis stanu faktycznego

Zrealizowane dochody uzyskane przez PSP (dysponent II stopnia) wyniosły 792 tys. zł (tj. 121,5% planu dochodów) i były niższe od dochodów wykonanych w 2020 r. o 36 tys. zł (tj. 4,4%).

Najwyższe dochody uzyskano z tytułów najmu i dzierżawy składników majątkowych (377,1 tys. zł, tj. 47,6% ogółu dochodów) oraz wpływów z usług (122,2 tys. zł, tj. 15,4% ogółu dochodów).

Wyższa niż planowana realizacja dochodów wynikała z większych dochodów z tytułu najmu powierzchni dachowej, sali audiowizualnej i najmu lub dzierżawy innych składników majątkowych oraz sprzedaży zużytych składników majątkowych pozostałych po ćwiczeniach w szkołach PSP.

(akta kontroli tom II str. 277-278, 292, tom IV str. 198-201.)

Na koniec 2021 r. w KG PSP (dysponent II stopnia) wystąpiły należności w kwocie 341 tys. zł (w całości wymagalne) i były wyższe od należności na koniec 2020 r. o 88 tys. zł (tj. 34,8%). Najwyższe zaległości odnotowano z tytułu:

- należności od firmy Rest Sp. z o.o. (obecnie trwają dalsze działania mające na celu ich odzyskanie) w Szkole Aspirantów PSP w Poznaniu (129,2 tys. zł, tj. 37,9% należności),
- naliczonych w 2015 r. kar umownych, po częściowym odstąpieniu od realizacji umowy z winy wykonawcy w KG PSP (71,3 tys. zł, tj. 20,9% należności).

(akta kontroli tom II, str. 210-222, 277-278, 292, tom IV str. 3-19, 198-201)

Dochody zrealizowane przez KG PSP (dysponent III stopnia) w 2021 r. wyniosły 158,1 tys. zł, co stanowiło 67,3% planu. Uzyskano je głównie z wpływów z usług – 66,8 tys. zł, tj. 42,3% ogółu dochodów dysponenta. Dochody wykonane w 2021 r. były o 126,3 tys. zł (tj. 44,4%) niższe niż w 2020 r. Niższe niż zaplanowane wykonanie dochodów spowodowane było głównie przez obniżenie stóp procentowych NBP, co spowodowało spadek odsetek uzyskanych z oprocentowanych rachunków bankowych (kwalifikowanych do dochodów w §092).

Na koniec 2021 r. w KG PSP wystąpiły należności w kwocie 164,1 tys. zł (w całości wymagalne), co stanowiło wzrost o 112,9% w stosunku do roku 2020. Najwyższe należności dotyczyły kar umownych od dwóch kontrahentów na łączną kwotę 143,5 tys. zł, tj. 87,5% ogółu należności dysponenta.

(akta kontroli tom II str. 210-222, 263, 317, tom IV str. 3-19, 125-137, 198-201.)

W 2021 r. Komendant Główny PSP na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3 upf dokonał umorzeń trzech należności z tytułu kar umownych dot. opóźnień w realizacji umowy oraz w usunięciu usterek gwarancyjnych na łączną kwotę 9 tys. zł w związku z umorzeniem postępowania egzekucyjnego przez komornika sądowego. W toku badania nie stwierdzono nieprawidłowości.

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

Szczegółowym badaniem objęto wszystkie zaległości w KG PSP. W wyniku badania stwierdzono, że rzetelnie, terminowo i zgodnie z wewnętrznymi procedurami⁵ dochodzą należności Skarbu Państwa. W przypadku braku zapłaty wystawiano noty obciążeniowe, wezwania do zapłaty, a następnie przekazywano sprawę do Biura Prawnego KG PSP celem podjęcia dalszych kroków prawnych.

W 2021 r. w KG PSP należności nie uległy przedawnieniu, nie dokonano ich odroczenia lub rozłożenia na raty.

(akta kontroli tom II str. 210-222, tom IV str. 3-8, 20-110, 125-137)

Stwierdzone
nieprawidłowości
OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie budżetu państwa w 2021 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie dochodzenia należności. Czynności zmierzające do wyegzekwowania zaległości były rzetelnie dokumentowane i podejmowane bez zbędnej zwłoki.

OBSZAR

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

Wydatki budżetu państwa zrealizowane w 2021 r. przez PSP w części 42 wyniosły 374 733,2 tys. zł (w tym niewygasające w kwocie 119 740,8 tys. zł), co stanowiło 99,96% planu po zmianach. W porównaniu do roku 2020⁶ nastąpił wzrost wydatków o 17 903,4 tys. zł, tj. o 5,0%, który wynikał głównie ze wzrostu wydatków w grupie ekonomicznej „dotacje i subwencje”. W 2021 r., w związku z nowelizacją ustawy budżetowej, wydatki na dotacje przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie zakupów inwestycyjnych wzrosły łącznie o 105 000 tys. zł.⁷

(akta kontroli tom II str. 3-6, 279-281, 293-295, tom IV str. 125-137, 198-201)

Realizacja rezerw budżetu państwa

W 2021 r. Komendantowi Głównemu PSP i podległym mu dysponentom przyznano środki z rezerw celowych w łącznej kwocie 14 548,9 tys. zł⁸. W ciągu roku zostały one zmniejszone do kwoty 12 554,4 tys. zł⁹ z czego wykorzystano w 2021 r. 12 531,4 tys. zł¹⁰, tj. 99,8%.

Środki z rezerw celowych zostały przeznaczone m.in. na:

- doposażenie techniczne oraz zakup i wymianę zużytego sprzętu i wyposażenia wykorzystywanego podczas działań ratowniczych,

⁵ M.in. §9 *Instrukcji obiegu dokumentów księgowych (dowodów księgowych) w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej* wprowadzonej decyzją Komendanta Głównego PSP z dn. 21 kwietnia 2021 r. (Dz. U. KGSP z 2021 r. poz. 7).

⁶ Łącznie z wydatkami niewygasającymi w 2020 r. wynoszącymi 9 459,5 tys. zł.

⁷ W rozdziale 75409 §6230 o kwotę 67 500 tys. zł na zadanie publiczne: „Zapewnienie gotowości bojowej jednostki ochrony przeciwpożarowej włączonej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego”, natomiast w rozdziale 75412 w § 6230 wzrosły o kwotę 37 500 tys. zł na zadanie publiczne „Przygotowanie jednostek ochotniczych straży pożarnych do działań ratowniczo-gaśniczych”.

⁸ Dodatkowo przyznano 22 tys. zł. rezerwy celowej budżetu środków europejskich (zagadnienie dotyczące rezerw celowych przyznanych ze środków europejskich opisano w podrozdziale 2.2. Wydatki budżetu środków europejskich).

⁹ Wraz z rezerwą celową poz. 8 (7,6 tys. zł) – Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej.

¹⁰ Wartość uwzględnia środki które w 2021 r. nie wygasły z upływem roku budżetowego w wysokości 4 200,9 tys. zł.

- prowadzonych przez jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej, związanych z przeciwdziałaniem i usuwaniem skutków klęsk żywiołowych wywołanych przede wszystkim przez powodzie i podtopienia oraz na zakup kontenera węzowego i ładowarki teleskopowej dla Szkoły Podchorążych PSP w Bydgoszczy oraz ładowarki teleskopowej dla Szkoły Aspirantów PSP w Krakowie (poz. 4 – wydatkowano 5 999,1 tys. zł),
- sfinansowanie wypłaty świadczeń motywacyjnych funkcjonariuszom Policji, Służby Ochrony Państwa, Straży Granicznej oraz Państwowej Straży Pożarnej. (poz. 56 – wydatkowano 2 214,8 tys. zł),
 - na realizację projektu pn. „Analiza oraz plan rozwoju sieci jednostek ratowniczych w ramach zarządzania kryzysowego Gruzji” - moduł I na rok 2021 (nr DWR/ADM 2021/005/3), realizowanego przez Komendę Główną Państwowej Straży Pożarnej i Szkołę Główną Służby Pożarniczej w Warszawie (poz. 31 – wydatkowano 22,7 tys. zł),
 - na realizację zadania pn. „Zastosowanie odnawialnych źródeł energii poprzez zakup oraz montaż instalacji fotowoltaicznej na terenie Centralnej Szkoły PSP w Częstochowie”. (poz. 59 – wydatkowano 87,5 tys. zł),
 - sfinansowanie wynagrodzeń dla pracowników zaangażowanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (poz. 8 – wydatkowano 3,6 tys. zł).

W 2021 r. plan wydatków Komendy Głównej PSP nie był zwiększany z rezerwy ogólnej budżetu państwa.

(akta kontroli tom II str. 10-28, 32-45)

Badaniem objęto wykorzystanie środków z rezerwy celowej poz. 4, na kwotę 6 000 zł¹¹ (co stanowiło 47,8% kwoty otrzymanych z budżetu państwa rezerw celowych dysponenta II stopnia). W 2021 r. została wydatkowana kwota 3 899,1 tys. zł. z przeznaczeniem na zakup 5090 szt. zapór przeciwpowodziowych. Środki w wysokości 2 100,9 tys. zł zostały zgłoszone do wydatków, które nie wygasają z upływem 2021 roku i wydatkowane w 2022 r. zgodnie z postanowieniami umowy¹².

W wyniku badania rezerwy celowej stwierdzono, że każdorazowo po otrzymaniu decyzji o zwiększeniu/zmniejszeniu planu wydatków Komendant Główny PSP wprowadzał zmiany w planie finansowym KG PSP, wystąpienia o środki z rezerwy wynikało z faktycznych potrzeb i było celowe, a wykorzystanie środków nastąpiło zgodnie z przeznaczeniem.

(akta kontroli tom I str. 7-17, 26-30, tom II str. 10-28, 32-108)

Blokady planu finansowego

Informacje o niewykorzystanych środkach Komendant Główny PSP przekazywał do Departamentu Budżetu MSWiA po powzięciu informacji, że dany wydatek nie będzie realizowany tj. w miesiącach październik, listopad i grudzień 2021 r. W efekcie zostały zablokowane przez dysponenta części 42 wydatki na łączną kwotę 722,3 tys. zł, w tym wydatki budżetu państwa na 126,6 tys. zł i budżetu środków europejskich na kwotę 595,7 tys. zł. Przyczyną niewykorzystania środków finansowych były niższe niż planowano koszty realizacji projektów oraz niższe ceny zakupów w wyniku prowadzonych procedur przetargowych.

¹¹ Stanowiących część środków z rezerwy celowej poz. 4. przyznanych decyzją Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 25 lutego 2021 r. znak: MF/FS7.4143.3.17.2021.MF.370.

¹² Zadanie w wykazie środków, które nie wygasają z upływem 2021 roku nr 1150.

Środki które w 2020 nie wygasły z upływem roku budżetowego

W 2021 r. wydatki, które w 2020 r. nie wygasły z upływem roku budżetowego zaplanowano w kwocie 9 459,5 tys. zł). Zostały one zrealizowane zgodnie z przeznaczeniem w kwocie 9 458,9 tys. zł, co stanowiło 99,99 % planowanych wydatków. Niewykorzystane środki zwrócono w wyznaczonym przepisami terminie.

(akta kontroli tom II, str. 109-138)

Środki które w 2021 nie wygasły z upływem roku budżetowego

W trakcie kontroli ustalono, iż Komendant Główny PSP zgłosił do ujęcia środki na wydatki budżetowe, które nie wygasły wraz z upływem roku 2021 w wysokości 119 740,8 tys. zł (18 zadań). Powyższa kwota dotyczyła zarówno wydatków majątkowych (12 zadań na kwotę 10 808,0 tys. zł), wydatków bieżących (4 zadania na kwotę 3 173,9 tys. zł) oraz dotacji dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych (2 zadania na łączną kwotę 105 759,0 tys. zł). Przyczyną niezrealizowania ww. wydatków w 2021 r. były m.in. ograniczenia i obostrzenia związane z przebiegiem pandemii koronawirusa SARS-CoV-2, co spowodowało przesunięcia w terminie realizacji robót budowlanych oraz dostaw. Ponadto środki na realizację części zadań zostały zwiększone w październiku 2021 r.¹³, co uniemożliwiło wykonanie zadań do końca roku.

(akta kontroli tom II, str. 11, 20-24, 27-28,139-151)

Wydatki majątkowe dotyczyły m.in.:

- zakupu sprzętu transportowego i specjalistycznego wykorzystywanego do działań związanych z przeciwdziałaniem i usuwaniem skutków klęsk żywiołowych na kwotę 2 100,0 tys. zł,
- zakupu samochodów ratowniczo-gaśniczych¹⁴ na łączną kwotę 4 000 tys. zł,
- budowy stanowiska do prowadzenia działań ratowniczych podczas katastrofy kolejowej na poligonie Szkoły Aspirantów PSP w Kościelcu na kwotę 902 tys. zł,
- budowy stanowiska do mycia pojazdów i sprzętu pożarniczego, kontenera magazynowego oraz wiaty na terenie Szkoły Aspirantów PSP w Poznaniu na kwotę 900 tys. zł.

Wydatki bieżące zaplanowano na następujące zadania:

- dostawę zapór i innego sprzętu przeciwpowodziowego wykorzystywanego do działań przeciwpowodziowych kwota 2 100,9 tys. zł,
- realizację zadań remontowych w obiektach KG PSP kwota 168 tys. zł,
- zakup umundurowania kwota 75 tys. zł,
- utrzymanie ciągłości działania infrastruktury teleinformatycznej, systemów informatycznych w obiektach KG PSP kwota 830 tys. zł.

(akta kontroli tom II, str. 11, 20-24, 27-28,139-151)

¹³ Ustawa z dnia 1 października 2021 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2021.

¹⁴ Dla następujących jednostek: Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie, Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie, Szkoła Podoficerska Państwowej Straży Pożarnej w Bydgoszczy, Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu.

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Przeciętne zatrudnienie¹⁵ w jednostkach podległych Komendantowi Głównemu PSP, sfinansowane w części 42, w 2021 r. wyniosło 892,64 osoby, w tym 576,42 funkcjonariuszy, 95,2 członków korpusu służby cywilnej i 221,02 pracowników cywilnych. W porównaniu do planu zatrudnienie było niższe o 85,36 osób (tj. 8,7%), a w stosunku do 2020 r. zmniejszyło się ogółem o 1,56 osoby.

Przeciętne zatrudnienie¹⁶ w 2021 r. w KG PSP (dysp. III st.) wyniosło 307,36 osób, w tym 193,06 funkcjonariuszy, 95,2 członków korpusu służby cywilnej i 19,1 pracowników cywilnych. W stosunku do planu zatrudnienie było niższe o 52,64 osoby (tj. 14,6%), a w porównaniu do roku 2020 zatrudnienie zwiększyło się 5,43 osób.

Przyczynami niepełnego wykonania zaplanowanych limitów zatrudniania były: niska konkurencyjność finansowa etatów w PSP, wysoka fluktuacja kadr oraz zwiększona liczba odejść funkcjonariuszy na zaopatrzenie emerytalne.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego w KG PSP (część 42) w 2021 r. wyniosło 7 472 zł i wzrosło o 243 zł, tj. o 3,3% w stosunku do roku poprzedniego. Przepiętne miesięczne uposażenie funkcjonariuszy i wynagrodzenie pracowników zatrudnionych w KG PSP (dysp. III st.)¹⁷ wyniosło 9 344 zł tj. o 89 zł (1,0%) więcej niż w 2020 r.

Wzrost średniego wynagrodzenia funkcjonariuszy oraz pracowników służby cywilnej był spowodowany wypłatą specjalnych dodatków motywacyjnych i nagród uznaniowych. Na wzrost wynagrodzenia wpłynęły także wypłaty nagród jubileuszowych dla pracowników korpusu służby cywilnej. Z tych samych przyczyn nastąpił łączny wzrost wydatków na wynagrodzenia.

(akta kontroli Tom I str. 645-660, Tom IV str. 113, 122-124)

Zobowiązania

Zobowiązania na koniec 2021 r. w KG PSP i jednostkach nadzorowanych wyniosły 5 757,8 tys. zł i były wyższe od kwoty zobowiązań na koniec 2020 r. o 2 025,3 tys. zł (o 54,3%). Zobowiązania wynikały z bieżącej działalności, realizowane były w terminach ich płatności i dotyczyły przede wszystkim wydatków bieżących, w tym dostaw materiałów i usług¹⁸ (2 289,8 tys. zł) oraz dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi (2 206,0 tys. zł). W Komendzie Głównej, jak i w jednostkach nadzorowanych na dzień 31 grudnia 2021 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

Przyczyną wzrostu zobowiązań w 2021 roku w stosunku do roku 2020 było wystawienie przez Wykonawców faktur za realizację dostaw zapór przeciwpowodziowych, lekkiego samochodu operacyjnego oraz za przebudowę Działu Gospodarki Żywnościowej w budynku C Szkoły Aspirantów PSP w Poznaniu, których realizacja dotyczyła wydatków, które nie wygasły z upływem roku 2021.

Zobowiązania na koniec 2021 r. w KG PSP (dysp. III st.) wyniosły 2 802,1 tys. zł i były wyższe od kwoty zobowiązań na koniec 2020 r. o 1 060,1 tys. zł (o 60,9%). Zobowiązania wynikały z bieżącej działalności, realizowane były w terminach ich

¹⁵ Zgodnie z Rb-70.

¹⁶ Ibidem

¹⁷ Wykonanie w kolumnach „Wynagrodzenie wg Rb-70” prezentowane w pozycji „Status zatrudnienia 11 funkcjonariusze” obejmuje również będące w dyspozycji Komendanta Głównego PSP nagrody uznaniowe dla pozostałych funkcjonariuszy PSP (niezatrudnionych w KG PSP).

¹⁸ Tj. dostawy zapór przeciwpowodziowych, usług telekomunikacyjnych i remontowych, usług zdrowotnych, dostaw energii, zakupu środków żywności, służbowych podróży krajowych, opłaty z tytułu polisy za ubezpieczenia osobowe oraz świadczenia motywacyjnego za długoletnią służbę.

płatności i dotyczyły przede wszystkim wydatków bieżących, w tym dostaw materiałów i usług (1 376,0 tys. zł) oraz dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi (1 029,1 tys. zł). W Komendzie Głównej, jak i w jednostkach nadzorowanych na dzień 31 grudnia 2021 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne. Przyczyną tak znacznego wzrostu zobowiązań w 2021 roku w stosunku do roku 2020 było wystawienie przez Wykonawców faktur za realizację dostaw zapór przeciwpowodziowych, lekkiego samochodu operacyjnego, których realizacja dotyczyła wydatków, które nie wygasły z upływem roku 2021.

(akta kontroli tom I str. 67, 106, 149-150, tom II str. 264-266, 279-281, 293-295, 325-327, tom IV str. 111-124)

Dysponent III stopnia

Zrealizowane w 2021 r. przez Komendanta Głównego PSP, jako dysp. III st., wydatki wyniosły 280 420,8 tys. zł (w tym niewygasające w kwocie 112 612,5 tys. zł), tj. 100% planu po zmianach. W porównaniu do 2020 r. wydatki były wyższe o 22 473,0 tys. zł, tj. o 8,7%, co miało miejsce w dwóch grupach ekonomicznych tj. „wydatki bieżące” i „dotacje i subwencje”. W ramach wydatków bieżących na wzrost wykonania składał się zakup zapór przeciwpowodziowych, który nie jest wydatkiem stałym, a został zrealizowany z uwagi na konieczność przeciwdziałania i usuwania skutków klęsk żywiołowych wywołanych przede wszystkim przez powódzie i podtopienia. Natomiast wzrost wydatków w grupie ekonomicznej „dotacje i subwencje” został przedstawiony szczegółowo w pkt 2.1. „Wydatki budżetu państwa”.

(akta kontroli tom II str. 264-266, 325-327, tom IV str. 118-121, 198-201)

Wydatki majątkowe KG PSP (dysp. III. st.) na 2021 r. zaplanowano pierwotnie na kwotę 8 092 tys. zł na trzy zadania. W trakcie roku zrezygnowano z realizacji jednego zadania¹⁹ ujętego w pierwotnym planie finansowym o wartości 4 042 tys. zł (bez zmiany planu finansowego). Niewykorzystane środki finansowe rozdysonowane zostały na inne zadania inwestycyjne realizowane przez KG PSP.

Wydatki majątkowe KG PSP (dysp. III. st.) na 2021 r. zgodnie z planem po zmianach wyniosły 5 493 tys. zł i dotyczyły realizacji dziesięciu zadań, z czego w pełnym zakresie zrealizowano cztery zadania, dwa zrealizowano częściowo, a czterech zadań (na kwotę 2 100 tys. zł) nie zrealizowano. Środki pozostałe z zadań zrealizowanych częściowo oraz niezrealizowanych zostały uwzględnione w wykazie wydatków budżetu państwa, które niewygasły z upływem 2021 r. Głównym powodem niezrealizowania zadań był problem w dostępie do podzespołów wyspecjalizowanego sprzętu i urządzeń, a w związku z tym m.in. opóźnienia w terminie realizacji dostaw. Sytuacja spowodowana była przebiegiem pandemii koronawirusa SARS-CoV-2, co skutkowało opóźnieniem w realizacji zadań.

W 2021 w ramach poniesionych wydatków majątkowych osiągnięto następujące efekty rzeczowe:

- przebudowa pomieszczeń higieniczno-sanitarnych w budynku nr 4 KG PSP – dostosowano pomieszczenia do właściwych warunków higieniczno-sanitarnych;
- zakup aparatu fotograficznego - doposażono Zespół Prasowy KGSPSP w sprzęt przeznaczony do właściwej promocji działań PSP;
- zakup namiotu i mównicy - doposażono KGSPSP w wyposażenie do organizacji uroczystości państwowych i służbowych;

¹⁹ Na nadbudowę, przebudowę i rozbudowę budynku nr 3 KG PSP.

- zakup samochodów osobowych – doposażono Biuro Logistyki w samochód do realizacji gospodarki transportowej KG PSP.

W 2021 r. KG PSP nie przekazywała środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19.

(akta kontroli tom I str. 31-39, 62, 64, 66, 72, 74, 76-151, tom II str. 25)

Badanie próby wydatków

Badaniem objęto wydatki budżetu państwa w kwocie 8 478,4 tys. zł, tj. 5,1% wydatków Komendanta Głównego PSP, jako dysp. III st. Doboru próby wydatków dokonano drogą losowania metodą monetarną (MUS²⁰) na podstawie wydatków zaewidencjonowanych na koncie 130. Z próby kontrolnej wyłączono wydatki płacowe²¹, wydatki na dotacje oraz wydatki poniżej 1000 zł. W sposób celowy do badania wybrano m.in. wydatki o największej wartości oraz wydatki dokonane w ramach realizacji umów zawartych w wyniku przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. Badaniem objęto 35 dowodów księgowych obejmujących kwotę 6 767,6 tys. zł (wylosowanych metodą MUS) oraz 39 dowodów księgowych na kwotę 1 710,8 tys. zł dobranych celowo. W badanej próbie sprawdzono wydatki bieżące na kwotę 6 495,7 tys. zł, wydatki majątkowe na kwotę 1 961,8 tys. zł oraz wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych na kwotę 20,8 tys. zł.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami.

(akta kontroli tom I str. 7-25)

Komendant Główny PSP sprawował nadzór nad realizacją budżetu m.in. poprzez dokonywanie okresowych analiz wykonania budżetu podległych jednostek organizacyjnych PSP w części 42. Obejmowały one w szczególności prawidłowość i terminowość pobierania dochodów (w tym należności) oraz działania podejmowane w kierunku zwiększenia skuteczności ich windykacji, a także realizację planu wydatków. Na podstawie ww. analiz Komendant Główny PSP podejmował decyzje o ewentualnej zmianie limitów środków finansowych przewidzianych w roku budżetowym. W 2021 r. Biuro Nadzoru KG PSP nie przeprowadzało kontroli realizacji budżetu podległych jednostek organizacyjnych PSP.

(akta kontroli tom IV str. 126, 129-197)

Zamówienia publiczne

KG PSP wywiązała się z obowiązku publikacji i zapewnienia aktualności planu postępowań o udzielenie zamówień w 2021 r. oraz przekazania²² Prezesowi UZP sprawozdania o udzielonych w 2021 r. zamówieniach.

(akta kontroli tom I str. 432-445, tom III str. 297-313)

Szczegółowemu badaniu poddano osiem, wybranych w sposób celowy zamówień publicznych na łączną kwotę 5 672,3 tys. zł z czego w 2021 r. wydatkowano 4 338,4 tys. zł, co stanowiło 2,6% ogółu wydatków dysp. III st.²³, w tym jedno zamówienie powyżej kwoty 130 tys. zł do udzielenia którego zastosowano przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych²⁴ (dalej: upzp) oraz siedem zamówień,

²⁰ Z prawdopodobieństwem wylosowania wprost proporcjonalnym do wartości wydatku.

²¹ Tj. z wyłączeniem wydatków w paragrafach 401-408, 411-414, 418, 420, 444 i 471.

²² Do dnia 1 marca 2022 r.

²³ Bez wydatków, które niewygasły z upływem roku 2021.

²⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, ze zm.

w stosunku do których nie zastosowano upzp. Poza nieprawidłowością formalną (opisaną w sekcji dotyczącej stwierdzonych nieprawidłowości) stwierdzoną w zamówieniu na dostawę zapór przeciwpowodziowych²⁵ nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli tom III str. 9-239)

Do 15 marca 2021 r. w KG PSP obowiązywał *Regulamin planowania i udzielania zamówień* publicznych w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej wprowadzony decyzją nr 60 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 15 grudnia 2017 r. Od 16 marca 2021 r. obowiązywał w KG PSP Regulamin planowania i udzielania zamówień publicznych w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej²⁶ (dalej: regulamin ZP) wprowadzony decyzją nr 16 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 15 marca 2021 r.

W §2 ust. 1 pkt 2 regulaminu ZP wykazano postępowania o udzielenie zamówienia publicznego do których nie stosuje się przepisów upzp. W §2 ust. 2 regulaminu ZP wskazano, że postępowania, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a-c²⁷ przeprowadza się w oparciu o postanowienia Regulaminu.

Zgodnie z §56 ust. 1 regulaminu ZP - Odstępstwa od stosowania Regulaminu są dopuszczalne w wyjątkowych sytuacjach na podstawie zgody Komendanta lub Zastępcy pod warunkiem, iż nie naruszają przepisów Ustawy. Natomiast zgodnie z ust. 2 - Wniosek o odstępstwo od stosowania Regulaminu sporządza dyrektor komórki właściwej dla przedmiotu zamówienia lub jego zastępca przedstawiając uzasadnienie faktycznego wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Szacując przedmiot zamówienia uwzględnia się zasady szacowania określone w Regulaminie.

NIK zauważa, że w 2021 r. Komendant Główny PSP wielokrotnie korzystał z odstępstw od stosowania regulaminu ZP (w przypadku zamówień o wartości pomiędzy 50 a 130 tys. zł na siedem postępowań skutkujących wydatkiem w 2021 r. w pięciu zastosowano odstępstwa).

Z wyjaśnień Zastępcy Komendanta Głównego PSP oraz analizy dokumentacji wynika, że w każdym przypadku stosowano wniosek o wprowadzenie odstępstwa, na którym Komendant Główny PSP bądź upoważniony Zastępca Komendanta Głównego zamieszczali swoją zgodę. Głównym powodem ww. odstępstw była sytuacja związana ze stanem pandemii COVID-19.

W opinii NIK Komendant Główny PSP powinien objąć kontrolą zarządczą procedurę udzielania odstępstw od stosowania wewnętrznego regulaminu zamówień publicznych (§56), zwłaszcza w zakresie merytorycznego uzasadnienia wniosków o zastosowanie odstępstw.

(akta kontroli tom III str. 240-296, str. 314-318)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

²⁵ Postępowanie nr BF-IV-2370/4/21.

²⁶ Załącznik Nr 1 do decyzji Nr 16 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 15 marca 2021 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania „Regulaminu planowania i udzielania zamówień publicznych w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej”.

²⁷ Tj. a) o wartości od 20 000 zł do wartości mniejszej niż 130 000 zł – postępowania dotyczące zamówień współfinansowanych ze środków europejskich,
b) o wartości od 50 000 zł do wartości mniejszej niż 130 000 zł,
c) których wartość mieści się w przedziale od wartości równej lub większej niż 130 000 zł do 1 827 260 zł (tj. 428 000 euro) dotyczące zamówień publicznych na dostawy lub usługi w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa.

Zgodnie z art. 254 ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych²⁸ (dalej: upzp) postępowanie o udzielenie zamówienia kończy się:

- 1) zawarciem umowy w sprawie zamówienia publicznego albo
- 2) unieważnieniem postępowania.

Badane postępowanie (BF-IV-2370/4/21) zostało podzielone na dwie części, a w jego wyniku do każdej części zostały zawarte umowy.

Umowa na część I została podpisana 18 czerwca 2021 r., a umowa na część II 20 lipca 2021 r.

Zgodnie z art. 265 ust. 1 upzp Zamawiający nie później niż w terminie 30 dni od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia przekazuje do publikacji Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zawierające informację o wynikach tego postępowania.

Ogłoszenie zostało przekazane 29 lipca 2021 r. (opublikowane nastąpiło 3 sierpnia) czyli do 30 dni od podpisania umowy na część II, ale powyżej 30 dni od podpisania umowy na część I.

Tym samym informacja o której mowa w art. 265 ust. 1 upzp nie została przekazana w terminie do 30 dni po zakończeniu I części postępowania.

Zastępca Komendanta Głównego PSP wyjaśnił, że informacja, o której mowa w art. 265 upzp, tj. ogłoszenie o udzieleniu zamówienia dotyczące I części zamówienia nie zostało przekazane w terminie 30 dni od dnia udzielenia zamówienia w tej części, w związku z niezakończoną II częścią. W tej części zamówienia do zamawiającego wpłynęła jedna oferta, która została wybrana jako oferta najkorzystniejsza i z wykonawcą zawarto umowę. Poprzez zamieszczenie ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej czasie dłuższym niż 30 dni od dnia zawarcia umowy w części I, Zamawiający nie pozbawił wykonawców oraz innych podmiotów żadnych praw ani nie naraził na jakąkolwiek szkodę. Publikacja ogłoszenia jest obowiązkiem informacyjnym, który został spełniony przez Zamawiającego, a zamieszczenie ogłoszenia po zakończeniu postępowania w części II skutkowało jedynie wydłużeniem terminu na wniesienie odwołania (30 dni od dnia publikacji ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej) zgodnie z dyspozycją art. 515 ust. 4 pkt 2 lit. a. Powyższe nie miało wpływu na wynik postępowania.

W dalszej części wyjaśnień Komendant Główny PSP podnosi, iż w komentarzach prawa zamówień publicznych brak jest stanowiska precyzującego kiedy kończy się postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, w którym zamawiający dopuścił składanie ofert częściowych. W opinii Komendanta Głównego PSP wątpliwości u zamawiającego może wywołać pkt 2 wzoru Protokołu postępowania w trybie przetargu nieograniczonego (Druk ZP-PN), w którym ustawodawca wskazał, że Zamawiający powinien określić czy udziela zamówienia w częściach, z których każda stanowi przedmiot odrębnego postępowania, czy w ramach postępowania możliwe jest składanie ofert częściowych. Zdaniem Komendanta Głównego PSP samo takie sformułowanie może sugerować, że postępowanie składające się z części to jedno postępowanie, zatem ogłoszenie należy przekazać do DUUE po zakończeniu postępowania. Podobne wnioski można wyciągnąć w związku z oświadczeniami składanymi w postępowaniu na podstawie art. 56 ust. 4 ustawy, powołanej komisji przetargowej w *postępowaniu, przygotowaniem jednego protokołu ZP-PN*.

²⁸ t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1129 ze zm.

NIK przychyła się do wyjaśnienia, iż Zamawiający swoim działaniem nie pozbawił wykonawców oraz innych podmiotów żadnych praw ani nie naraził ich na szkodę, stwierdzona nieprawidłowość nie miała także wpływu na wynik postępowania. Jednak w ocenie NIK przepis art. 254 upzp (stanowiący, że *Postępowanie o udzielenie zamówienia kończy się: 1) zawarciem umowy w sprawie zamówienia publicznego albo 2) unieważnieniem postępowania*) jest jednoznaczny i nie ulega wątpliwości, iż zawarcie umowy na każdą część zamówienia jest tożsamy z zakończeniem postępowania w tej części. Tym samym (zgodnie z art. 265 ust. 1 upzp) Zamawiający ma obowiązek w terminie do 30 dni od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia (w tym przypadku podpisania umowy częściowej) przekazać do publikacji ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zawierające informację o wynikach tego postępowania.

(akta kontroli tom III str. 1-8, 144, 179, 187-192)

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

Wydatki budżetu środków europejskich zrealizowane w 2021 r. przez PSP w części 42 wyniosły 3 845,2 tys. zł, co stanowiło 86,6% planu po zmianach i 119,6% wydatków 2020 r. (3 215,3 tys. zł).

Wydatki zostały poniesione w ramach trzech projektów:

- zwiększenie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych²⁹. W roku 2021 w części 42 w rozdziale 75409 zaplanowano na realizację projektu kwotę 178,9 tys. zł, z czego w ramach budżetu państwa 13,3 tys. zł oraz w ramach budżetu środków europejskich kwotę 165,6 tys. zł. Wydatkowano w ramach budżetu państwa kwotę 10,7 tys. zł oraz w ramach budżetu środków europejskich kwotę 61,1 tys. zł.
- usprawnienie systemu ratownictwa w transporcie kolejowym - etap I³⁰. W roku 2021 w części 42 w rozdziale 75409 zaplanowano na realizację projektu kwotę 4 324,4 tys. zł, z czego w ramach budżetu państwa 577,7 tys. zł oraz w ramach budżetu środków europejskich kwotę 3 746,7 tys. zł. Wydatkowano w ramach budżetu państwa kwotę 577,1 tys. zł oraz w ramach budżetu środków europejskich kwotę 3 270,0 tys. zł.
- usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap IV³¹. W roku 2021 w części 42 w rozdziale 75409 zaplanowano na realizację projektu kwotę 620,9 tys. zł, z czego w ramach budżetu państwa 92,2 tys. zł oraz w ramach budżetu środków europejskich kwotę 528,7 tys. zł. Wydatkowano w ramach budżetu państwa kwotę 90,7 tys. zł oraz w ramach budżetu środków europejskich kwotę 514,1 tys. zł.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko niewydatkowana została kwota 600,5 tys. zł, z czego w ramach budżetu państwa 4,7 tys. zł,

²⁹ Projekt nr POIS.02.01.00-00-0017/16-00 „Zwiększenie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych” w ramach działania 2.1. Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska (oś priorytetowa II Ochrona Środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu), Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

³⁰ Projekt nr POIS.05.02.00-00-0005/16 „Usprawnienie systemu ratownictwa w transporcie kolejowym – etap I”, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego w ramach działania 5.2. Rozwój transportu kolejowego poza TEN-T (oś priorytetowa V Rozwój transportu kolejowego w Polsce), Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

³¹ Projekt nr POIS.03.01.00-00-0036/17-00 „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap IV” w ramach działania 3.1. Rozwój drogowej i lotniczej sieci TEN-T (oś priorytetowa III Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego), Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

a w ramach budżetu środków europejskich 595,8 tys. zł, na którą przedstawiały się oszczędności w poszczególnych projektach:

- Projekt „Zwiększenie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych” kwota 107,1 tys. zł (budżet państwa 2,6 tys. zł, budżet środków europejskich 104,5 tys. zł),
- Projekt „Usprawnienie ratownictwa w transporcie kolejowym – etap I” kwota 477,3 tys. zł (budżet państwa 0,6 tys. zł, budżet środków europejskich 476,7 tys. zł),
- Projekt „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap IV” kwota 16,1 tys. zł (budżet państwa 1,5 tys. zł, budżet środków europejskich 14,6 tys. zł).

Przyczyną niewykorzystania środków finansowych były niższe niż planowano koszty realizacji projektu.

Informacje o niewykorzystanych środkach przekazane zostały do Departamentu Budżetu MSWiA³². W ramach niewykorzystanych środków dotyczących realizacji ww. projektów zostały zablokowane wydatki na kwotę 704,9 tys. zł (budżet państwa 109,1 tys. zł i budżet środków europejskich 595,8 tys. zł). Blokady zostały dokonane w trybie art. 177 ust. 3 pkt 2, w związku z art. 177 ust. 1 pkt 3 upf.

(akta kontroli tom I str. 133-143, tom II str. 1, tom IV str. 202-212)

Zrealizowane w 2021 r. przez Komendanta Głównego PSP, jako dysp. III st., wydatki z budżetu środków europejskich wyniosły 3 845,2 tys. zł, tj. 86,6 % planu po zmianach. W porównaniu do 2020 r. wydatki były wyższe o 925 tys. zł, tj. o 31,7 %.

Przyczyną wzrostu było zwiększenie wydatków na wynagrodzenia dla pracowników i funkcjonariuszy przygotowujących i realizujących projekty unijne oraz w ramach wydatków inwestycyjnych.

W zakresie wydatków na wynagrodzenia pracownicy cywilni otrzymali dodatki zadaniowe zgodnie z postanowieniem art. 88 Ustawy o służbie cywilnej³³, natomiast funkcjonariusze na podstawie rozporządzenia Ministra SWiA w sprawie uposażenia strażaków Państwowej Straży Pożarnej³⁴. Dodatki przyznawane były w oparciu o karty czasu pracy przedkładane w ramach poszczególnych projektów.

Wzrost wydatków inwestycyjnych dotyczył wydatków w zakresie w realizowanego przez Komendę Główną PSP projektu „Usprawnienie ratownictwa w transporcie kolejowym – etap I” w ramach którego w 2021 roku zrealizowano zaplanowane wydatki na zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego kategorii terenowej do gaszenia pożarów w trudno dostępnym terenie oraz 2 średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych z funkcją cięcia. Wydatki w poszczególnych latach realizowane były zgodnie z harmonogramami realizacji projektów.

(akta kontroli tom I str. 94-105, tom II str. 2, 268-270, 361-371, tom IV str. 199-201)

Szczegółowym badaniem objęto wydatki pozapłacowe³⁵ na kwotę 3 466,1 tys. zł – 90,2% wydatków z budżetu środków europejskich), w realizacji których nie stwierdzono nieprawidłowości.

³² Pismami znak: BF-I-0-731/3-34/21 z dnia 20 października 2021 r., BF-I-0731/3-39/21 z dnia 29 października 2021 r., BF-I-0731/25-2/21 z dnia 5 listopada 2021 r. oraz BF-I-0731/25-4/21 z dnia 27 grudnia 2021 r.

³³ Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1233 ze zm.).

³⁴ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 września 2021 r. w sprawie uposażenia strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. poz. 1750 ze zm.).

³⁵ Badaniem objęto ogółem pięć zapisów księgowych obejmujących wydatki majątkowe (cztery wylosowane metodą MUS i jeden dobrany celowo).

W 2021 r. Komenda Główna PSP nie realizowała postępowań o udzielenie zamówienia publicznego z udziałem środków europejskich, postępowania takie były realizowane przez komendy wojewódzkie PSP. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych nie przeprowadzał w 2021 r. kontroli postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.

Centrum Unijnych Projektów Transportowych (CUPT) przeprowadziło w 2021 r. dwie doraźne kontrole ex-post postępowań o udzielanie zamówień publicznych, tj.:

- Na dostawę 17 szt. lekkich samochodów rozpoznawczo-ratowniczych realizowane w ramach Projektu pn.: „Usprawnienie systemu ratownictwa w transporcie kolejowym - etap I”, prowadzone przez KW PSP Warszawa. Kontrola została wszczęta 16 listopada 2021 r., w wyniku przeprowadzonej kontroli CUPT w informacji pokontrolnej z 7 grudnia 2021 r. przekazało ocenę pozytywną z nieistotnymi zastrzeżeniami;
- Na dostawę 2 szt. mikrobusów do przewozu 9 osób, sprzętu oraz materiałów realizowane w ramach Projektu pn.: „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach - etap IV”, prowadzone przez KW PSP Szczecin. Kontrola została wszczęta 1 lipca 2021 r., w wyniku przeprowadzonej kontroli CUPT w informacji pokontrolnej z 27 lipca 2021 r. przekazało ocenę: z nieistotnymi zastrzeżeniami.

(akta kontroli tom I str. 9-10, 18-25, tom IV str. 125-129, 202-212)

W 2021 r. Komendantowi Głównemu PSP i podległym mu dysponentom przyznano środki z rezerw celowych budżetu środków europejskich (poz. 99) w łącznej kwocie 22,0 tys. zł³⁶. Wykorzystano 20,1 tys. zł³⁷, tj. 91,4% z przeznaczeniem na sfinansowanie wynagrodzeń dla pracowników zaangażowanych w realizację projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Przyczyną niepełnego wykorzystania środków była forma przyznawania dodatków zadaniowych tj. w oparciu o karty czasu pracy składane przez członków Zespołu realizującego projekt. Wysokość dodatku uzależniona była od ilości godzin przepracowanych na rzecz projektu. Oszczędności po dokonanych wypłatach za miesiąc grudzień zgłoszono do blokady wydatków.

(akta kontroli tom I str. 28-30, tom II str. 32-108)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2021 r. ponoszonych przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków. Wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. Stwierdzona w zamówieniach publicznych nieprawidłowość formalna nie miała wpływu na wynik postępowania.

³⁶ Trzema decyzjami z 6 grudnia 2021 r. tj. IP11.972.95.2021.DKO; IP11.972.94.2021.DKO i IP11.972.98.2021.GJE.

³⁷ Wartość uwzględnia środki które w 2021 r. nie wygasły z upływem roku budżetowego w wysokości 4 200,9 tys. zł.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych/łącznych sprawozdań za 2021 r. przez Komendanta Głównego PSP dysponenta II stopnia części 42 – Sprawy wewnętrzne i sprawozdań jednostkowych Komendy Głównej PSP (dysponent III stopnia):

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2021 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

(akta kontroli tom II str. 223-429)

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez Komendanta Głównego PSP, jako dysponenta środków budżetu państwa II stopnia, na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli tom II str. 223-429)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych.

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zgodnie z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, a system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość ich sporządzania.

V. Uwagi i wnioski

W związku z faktem, że stwierdzona nieprawidłowość miała charakter formalny oraz dotyczyła wyłącznie jednego postępowania, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, odstępuje od formułowania uwag i wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie³⁸ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 14 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, kwietnia 2022 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Marian Banaś

.....
podpis

³⁸ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy. Natomiast w przypadku podjęcia decyzji o niezgłaszaniu zastrzeżeń, NIK zwraca się z prośbą o niezwłoczne przekazanie tej informacji.